

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Сумського державного університету

В. Д. Карпуша

30 серпня 2021 р. (протокол №1)

**ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Доктор філософії</u> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>22 Охорона здоров'я</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>228 Педіатрія</u> (код та найменування спеціальності)

Суми
2021

I. Преамбула

Цей Тимчасовий стандарт розроблений з урахуванням вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (постанова КМУ від 23.03.2016 р. №261) та діє до введення в дію офіційно затвердженого Стандарту вищої освіти України.

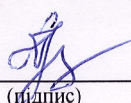
Розробники стандарту:

Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва підрозділу (за основним місцем роботи)
Сміян Олександр Іванович	Доктор медичних наук, 14.01.10 - Педіатрія	Професор кафедри педіатрії	Завідувач кафедри педіатрії
Лобода Андрій Миколайович	Доктор медичних наук, 14.01.10 - Педіатрія	Професор кафедри педіатрії	Директор медичного інституту
Попов Сергій Віталійович	Доктор медичних наук, 14.01.10 - Педіатрія	Професор кафедри педіатрії	Професор кафедри педіатрії

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Медичного інституту Сумського державного університету

Протокол № 13 від 24.06.2021 р.

Голова Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Медичного інституту СумДУ

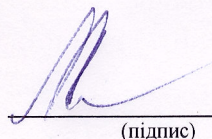

(підпис)

Примова Л.О.
(прізвище, ініціали)

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету.

Протокол № 4 від 28.08.2021

Голова Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету

(підпис)

Засильцьв А.В.
(прізвище, ініціали)

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	228 Педіатрія
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з Педіатрії
Кваліфікація в дипломі	Науковий ступінь – Доктор філософії Галузь знань –22 Охорона здоров'я Спеціальність –222 Педіатрія
Опис предметної області	<p>Об'єкт діяльності: освітньо-наукові компетентності, які формуються шляхом опанування теоретичних засад та проведення відповідно до принципів біоетики, академічної доброчесності фундаментальних та прикладних наукових досліджень у медичній сфері, базуються на сучасних методах діагностики, лікування патологічних процесів чи хвороб, направлені на досягнення оптимального фізичного, психічного та соціального добробуту, пошук шляхів подовження тривалості та покращення якості життя.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих фахівців з медицини, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та здобуття нових цілісних знань, навичок та вмінь, необхідних і достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, спрямованого на розв'язання комплексних проблем науки та практичної медицини.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: формування у здобувачів освіти знань про теоретико-методологічні засади дослідження з позиції доказової медицини та урахуванням принципів біологічної етики, академічної доброчесності із забезпеченням захисту прав, безпеки та добробуту досліджуваних; поглиблене вивчення спеціальності за напрямком наукового дослідження та формування навичок розв'язання актуальних завдань у сфері медицини, що створюють підґрунтя для розроблення і впровадження інноваційних рішень теоретичного та прикладного спрямування; розвиток мовних компетенцій та комунікаційних навичок; засвоєння технології презентації результатів наукового дослідження та інших компетенцій, які є необхідними для виконання оригінального наукового дослідження, впровадження наукових результатів у медицину та інші сектори суспільства.</p> <p>Методи, методики та технології: комплекс методів очного, дистанційного та змішаного навчання, а також неформальної освіти: лекції, семінари, практичні заняття, тренінги, педагогічна практика, самостійна робота з виконанням індивідуальних та/чи групових проєктів, відповідно до специфіки виконуваного наукового дослідження, загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності; статистичні методи аналізу; методи моделювання; інформаційно-комунікаційні технології досліджень, поширення та презентації результатів досліджень; технології викладацької діяльності. Широке використання інтерактивних методів навчання, спрямованих</p>

	<p>на стимуляцію аналітичних та креативних здібностей, спроможність генерувати ідеї, формулювати висновки та створювати концепції, розробляти наукові проекти.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне обладнання та програмне забезпечення, що відповідають новітнім практикам у галузі, застосовуються у наукових дослідженнях медичної спрямованості та дозволяють отримати інформацію про структуру, функціонування та метаболічні процеси організму людини, виявляти та корегувати патологію згідно з чинними міжнародними стандартами</p>
Академічні права випускників	<p>Можливість продовження підготовки на науковому рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти</p>

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти:

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 60 кредитів ЄКТС.

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері медицини, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору та саморозвитку.</p> <p>ЗК 2. Вміння самостійно займатися науковою роботою з дотриманням принципів біоетики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 3. Здатність до вільного спілкування і роботи у професійному середовищі державною та іноземною мовою на національному та міжнародному рівнях.</p> <p>ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї, розробляти наукові проекти та керувати ними.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у сфері професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності на основі комплексного та системного аналізу сучасних процесів у вітчизняній та світовій медицині.</p> <p>ФК 2. Здатність розуміти та використовувати методологію наукових досліджень, застосовувати сучасні професійні практики, методи та інструменти педагогічної та наукової діяльності за фахом.</p> <p>ФК 3. Здатність виявляти та формулювати актуальні наукові проблеми, планувати, виконувати оригінальні наукові дослідження, отримувати результати, які дозволяють переосмислити та створити нові цілісні знання в медицині та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.</p> <p>ФК 4. Здатність обговорювати та презентувати результати фундаментальних та прикладних наукових досліджень та інноваційних розробок в теоретичній та клінічній медицині українською та англійською мовами.</p> <p>ФК 5. Проводити самостійний літературний та патентний пошук, орієнтуючись на передові інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси. Вміти застосовувати автономне та веборієнтоване програмне забезпечення, засоби телемедицини у науково-педагогічній та практичній діяльності.</p>

	<p>ФК 6. Здатність брати участь в команді експертів-науковців при проведенні міждисциплінарних та багатоцентрових наукових досліджень.</p> <p>ФК 7. Здатність здійснювати педагогічну діяльність за фахом, спрямовану на навчання, виховання та розвиток особистості студентів, їх загальнокультурних, громадянських та професійних компетентностей, керувати студентською науково-дослідною роботою та навчально-виробничою практикою.</p> <p>ФК 8. Здатність прогнозувати вплив досліджень та медичних втручань на особу та суспільство, нести відповідальність за отримані наукові результати, дотримуватись законодавства, принципів біологічної етики та академічної доброчесності у науково-педагогічній та практичній діяльності.</p>
--	--

V. Нормативний зміст підготовки, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання
<p>ПРН 1. Вільно презентувати та обговорювати результати своєї наукової діяльності державною та іноземними мовами в усній та письмовій формах, розуміти іншомовні професійні, наукові та навчальні публікації з медичної тематики.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, зокрема статистичні методи медико-біологічних досліджень, системне та прикладне програмне забезпечення, новітні практики використання інформаційних систем та комунікації в охороні здоров'я спрямованості eHealth.</p> <p>ПРН 3. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини з урахуванням сучасних тенденцій, автономності та відповідальності, складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів, реєструвати права інтелектуальної власності.</p> <p>ПРН 4. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології при викладанні фахових медичних дисциплін, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.</p> <p>ПРН 5. Вміти аналізувати основні концепції, теоретичні і практичні проблеми, історію розвитку та сучасний стан наукових знань з медицини, сучасні тренди, а також термінологію та методологію наукових досліджень.</p> <p>ПРН 6. Демонструвати системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір та критичне мислення, враховувати в науковій та педагогічній діяльності соціальні, економічні, екологічні та правові аспекти.</p> <p>ПРН 7. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень.</p> <p>ПРН 8. Вміти працювати з фахівцями з різних галузей в рамках міждисциплінарних наукових досліджень та педагогічної діяльності, проявляючи лідерство та застосовуючи методи ефективної роботи в команді.</p> <p>ПРН 9. Вміти самостійно визначати завдання професійного та особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати і здійснювати підвищення рівня кваліфікації.</p> <p>ПРН 10. Планувати дослідження та проводити його відповідно до принципів біоетики, належної клінічної практики (GMP).</p>

VI Наукова складова

Науково-дослідницька робота аспірантів є невіддільною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні та наукові завдання. Вона здійснюється за індивідуальним планом під керівництвом наукового керівника за підтримки та консультування з боку провідних фахівців, долучених до реалізації освітньо-наукової програми.

Елементами наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є:

- складання плану та розробка робочих гіпотез дослідження під науковим керівництвом провідних учених;
- проведення досліджень та апробація отриманих результатів на підприємствах та в організаціях;
- презентація та обов'язкове обговорення результатів досліджень на регулярних наукових семінарах, а також конференціях та інших наукових заходах;
- участь у міжнародних дослідницьких проєктах та програмах обміну;
- підготовка та публікація статей у фахових наукових виданнях;
- написання та представлення до захисту дисертації. Допуском до захисту є наявність достатньої кількості опублікованих наукових праць та повністю виконаний індивідуальний навчальний план.

Для проведення наукових досліджень здобувачі можуть використовувати науково-дослідну базу університетської клініки, центру колективного користування науковим обладнанням МІ СумДУ (наказ про створення № 0284-I від 11.04.2019 р.), центру патоморфологічних досліджень (сертифікат про атестацію № РУ-0213/19 від 15.03.2019 р.), центру молекулярно-генетичних досліджень, лабораторії «Біонаноккомпозит», віварію та центру морфологічних досліджень, україно-шведського дослідницького центру (наказ про створення № 0343-I від 16.04.2020 р.).

Тематика наукових досліджень:

- фундаментальні проблеми наук про життя та розвиток біотехнологій;
- морфогенез загальнопатологічних процесів: біомінералізація, амілоїдогенез, запалення, проліферативні процеси;
- науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань;
- індивідуалізація лікування хворих із доброякісними та злоякісними новоутвореннями;
- генетична і регенеративна медицина;
- створення та застосування нанотехнологій і технологій наноматеріалів.

VII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p style="text-align: center;">Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p> <p>Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.</p> <p>Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у Сумському державному університеті. Вчена рада Сумського державного університету має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.</p>
<p style="text-align: center;">Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)</p>	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері медицини або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає проведення власного оригінального дослідження, результати якого мають наукову новизну та практичну цінність.</p> <p>Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Експертна комісія Медичного інституту вивчає питання про наявність або відсутність у ній текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело.</p> <p>З метою забезпечення дотримання етичних та морально-правових принципів проведення науково-дослідних робіт, дисертаційних досліджень та клінічних випробувань лікарських засобів в Медичному інституті СумДУ створено постійно діючу комісію з питань дотримання біоетики при проведенні експериментальних та клінічних досліджень. У своїй діяльності Комісія з біоетики керується принципами сумлінного виконання випробувань і клінічних досліджень (Якісної Клінічної Практики / GCP, Якісної Лабораторної Практики/GLP, Якісної Статистичної Практики /GSP, Якісної Виробничої Практики/GMP) та охорони і гуманного ставлення дослідників до лабораторних тварин відповідно до чинного законодавства, нормативних документів та міжнародних стандартів. Комісія з біоетики надає дозвіл на проведення всіх досліджень та надає оцінку дотримання вимог з біоетики після їх завершення.</p> <p>З метою удосконалення процедури експертизи дисертаційних робіт та НДР, які виконані аспірантами на кафедрах Медичного інституту створено постійно діючу комісію з перевірки первинної документації наукових досліджень, за результатами розгляду якої готується акт перевірки первинної документації в якому міститься перелік первинної документації з виконаної дисертаційної роботи (НДР) та її відповідність завданням і обсягу проведеного дослідження</p> <p>Для проведення попередньої експертизи здобувача ступеня доктора філософії та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та</p>

	<p>практичне значення її результатів здобувач представляє роботу до прилюдного захисту на засідання апробаційної ради Медичного інституту з попередньої експертизи дисертаційних робіт з клінічної медицини.</p> <p>Дисертаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті університету.</p> <p>Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.</p>
--	---

VIII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Сумському державному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), що передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ЗВО, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

**Матриця відповідності компетентностей доктора філософії
за спеціальністю 228 Педіатрія та компетентностей за НРК (за 8-м рівнем)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння/Навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Перелік компетентностей	ЗН1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	УМ1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством загалом.	ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
		УМ2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.	К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.	ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
		УМ3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.		
Загальні компетентності				
ІК	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3	К1	ВА1, ВА2
ЗК1	ЗН1	УМ2, УМ3		ВА2
ЗК2	ЗН1	УМ2, УМ3	К1	ВА1, ВА2
ЗК3			К1, К2	ВА2
ЗК4	ЗН1	УМ3	К1	ВА1
Спеціальні (фахові) компетентності				
ФК1	ЗН1	УМ1, УМ3	К1	ВА1
ФК2	ЗН1	УМ1, УМ2		ВА1
ФК3	ЗН1	УМ2		ВА1, ВА2
ФК4			К1, К2	ВА2
ФК5	ЗН1	УМ3		ВА2
ФК6		УМ1	К1	
ФК7	ЗН1	УМ1		ВА1
ФК8	ЗН1	УМ3		ВА1

Таблиця 2

Матриця відповідності компетентностей та результатів навчання за спеціальністю 228 Педіатрія

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності				Спеціальні (фахові) компетентності							
		ЗК1.	ЗК2.	ЗК3.	ЗК4	ФК 1.	ФК 2.	ФК 3.	ФК 4.	ФК 5.	ФК 6.	ФК 7	ФК 8
1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	13	14	15	16
ПРН1	+			+					+				
ПРН2	+	+	+		+		+			+	+		
ПРН3	+		+		+	+	+	+		+	+		+
ПРН4	+	+		+		+	+		+			+	
ПРН5	+		+		+	+		+				+	+
ПРН6	+	+			+	+	+	+			+	+	+
ПРН7	+		+			+		+		+			+
ПРН8	+	+		+	+		+				+		
ПРН9	+	+	+					+		+			
ПРН10	+		+		+	+	+	+		+	+		+